

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง องค์ประกอบและองค์ประชุมของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๐๙(๕).๕/๑๐๔๐๙ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า อุปนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ พิเศษ/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ ขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาสั่งการกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งเป็นกรณีสืบเนื่องจากเมื่อพิจารณาองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้วปรากฏว่า สภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

๑. นายกสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๑) ซึ่งลาออกจากตำแหน่ง แต่มีอุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย

๒. กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งตามมาตรา ๑๖ (๒) ประกอบด้วย อธิการบดี ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ และประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ซึ่งมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลงหนึ่งตำแหน่ง คือ ตำแหน่งประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ

๓. กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) จำนวน ๔ คน โดยเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ซึ่งมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลงหนึ่งตำแหน่ง

๔. กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๔) จำนวน ๔ คน โดยเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลงสองตำแหน่ง

๕. กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๖ (๕) จำนวน ๑๑ คน โดยมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยครบตามจำนวน แต่มีกรรมการหนึ่งคนไปทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย และมีกรรมการอีกหนึ่งคนไปเป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี

โดยในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ ปรากฏว่ามีกรรมการสภามหาวิทยาลัยอยู่ทั้งสิ้นจำนวน ๑๗ คน มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยเข้าประชุมจำนวน ๑๑ คน ไม่เข้าประชุมจำนวน ๖ คน และมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลง ๕ ตำแหน่ง ซึ่งในการนับองค์ประชุมต้องเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ว่าด้วย การประชุมสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดว่า ในการประชุมต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๖/๗๑ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ต่อมาเลขานุการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีได้ฝ่าฝืนคำสั่งของอุปนายกสภามหาวิทยาลัยซึ่งทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัยเรียกประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ พิเศษ (๒)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยอ้างเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วนที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อมหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรงหากไม่เรียกประชุม เนื่องจากข้อ ๗ (๑) แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ว่าด้วย การประชุมสภามหาวิทยาลัยฯ ได้กำหนดให้เลขานุการสภามหาวิทยาลัยนัดประชุมสภามหาวิทยาลัยตามมติสภามหาวิทยาลัยหรือคำสั่งของนายกสภามหาวิทยาลัย โดยในการประชุมครั้งนี้สภามหาวิทยาลัยได้มีมติให้นายสวัสดิ์ อุดมโกชน์ อุปนายกสภามหาวิทยาลัยพ้นจากหน้าที่อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เนื่องจากบกพร่องต่อหน้าที่ พร้อมทั้งได้แต่งตั้งเรือตรีสุกรี รักศรีทอง ร.น. ดำรงตำแหน่งอุปนายกสภามหาวิทยาลัยแทน ตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และแต่งตั้งนายจรัส วิสุวรรณ์ ดำรงตำแหน่งรักษาราชการแทนอธิการบดี ตั้งแต่วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๖

ในเรื่องนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๐๙(๕).๕/๘๖๔๐ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ แจ้งบัญชาของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งรักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้รักษาราชการตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่สั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามมติสภามหาวิทยาลัยดังกล่าวโดยเคร่งครัด และให้ส่งมอบงานให้กับผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริชัย ประทีปฉาย ตามมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ โดยต่อมาศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์ รักษาการแทนอธิการบดี ได้มีหนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ ศธ ๐๕๕๒/ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ ขอให้เลขานุการคณะกรรมการการอุดมศึกษาทบทวนคำสั่งตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้พิจารณาแล้วมีความเห็นในเบื้องต้นว่าการประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ เป็นการประชุมที่มีองค์ประกอบของกรรมการสภามหาวิทยาลัยครบทั้ง ๕ องค์ประกอบ ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ และเป็นการประชุมที่ครบองค์ประชุมเนื่องจากขณะนั้นมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั้งสิ้นจำนวน ๑๗ คน มีกรรมการเข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๑ คน ซึ่งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงถือเป็นองค์ประชุมตามข้อ ๑๑ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ว่าด้วย การประชุมสภามหาวิทยาลัยฯ การประชุมสภามหาวิทยาลัยในครั้งดังกล่าวจึงเป็นการประชุมโดยชอบด้วยกฎหมาย ส่วนการที่เลขานุการสภามหาวิทยาลัยเรียกประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ พิเศษ (๒)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยอ้างการนับองค์ประชุมตามมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ นั้นเป็นการเรียกประชุมที่ขัดกับข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ว่าด้วย การประชุมสภามหาวิทยาลัยฯ ทั้งนี้ เพื่อความชัดเจนในประเด็นข้อกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มีความเห็นให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหารือปัญหาข้อกฎหมายที่เกิดขึ้นในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ มายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายกรณีการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีในสามประเด็น ดังนี้

๑. องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

๒. องค์ประชุมในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

๓. การเรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๒)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ตามนัยข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ว่าด้วยการประชุมสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง โดยผู้แทนมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม สรุปความได้ว่า สภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีซึ่งมีวาระการปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบันมีองค์ประกอบครบถ้วนเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ โดยกรรมการสภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย นายวิชณุ เครืองาม (ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕)

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ ๑) อธิการบดี ๒) ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ และ ๓) ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คนซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนวย บุญศรี และนายปฏิคม ทองจริง (ตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เรื่อง ผลการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔) นายจรัส วิสุวรรณ (ตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เรื่อง ผลการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕) และนายปราโมช ร่วมสุข (ตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เรื่อง ผลการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ประกาศ ณ วันที่ ๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕)

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คนซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย นายประสาน แสงไพบูลย์ รองศาสตราจารย์สุณี ศักดาเดช และนายเกียรติศักดิ์ จิระพงศ์ (ตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เรื่อง ผลการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔) และผู้ช่วยศาสตราจารย์ละเมียด ควรประสงค์ (ตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เรื่อง ผลการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔)

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบเอ็ดคน (ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕)

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีได้จัดให้มีการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ ซึ่งในขณะนั้น มีการเปลี่ยนแปลงนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยบางตำแหน่ง ดังนี้

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย นายวิษณุ เครืองาม ได้ลาออกจากตำแหน่ง โดยมิ นายสวัสดิ์ อุดมโภชน อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ ๑) อธิการบดี ซึ่งขณะนั้นมีผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๓ แห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีได้มีมติถอดถอนอธิการบดีออกจากตำแหน่ง ๒) ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ ซึ่งถูกมหาวิทยาลัยลงโทษทางวินัยร้ายแรงปลดออกจากราชการ และ ๓) ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ซึ่งยังคงมีผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คนซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหารนั้น นายปราโมช ร่วมสุข และนายปฏิคม ทองจริง ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ ส่วนผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนวย บัญศรี เสียชีวิตลงและยังไม่ได้มีการดำเนินการให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งแทน และรองศาสตราจารย์ ดร. ถาวร ฉิมเลี้ยง ดำรงตำแหน่งแทนนายจรัส วิสุวรรณ (ตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เรื่อง ผลการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕)

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คนซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย นายเกียรติศักดิ์ จิระพงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ละเมียด ควรประสงค์ ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ ส่วนนายประสาน แสงไพบุลย์ และรองศาสตราจารย์สุนี ศักดาเดช มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีได้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยร้ายแรงปลดออกจากราชการ

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบเอ็ดคน ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่

ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ ดังกล่าว ได้มีผู้ทักท้วงว่า มีนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาประชุมเพียง ๑๑ คน จึงไม่ถึงกึ่งหนึ่งจากจำนวนกรรมการทั้งหมด ๒๓ คน ย่อมไม่ครบองค์ประชุม แต่อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัยเห็นว่าการนับองค์ประชุมควรนับจากจำนวนนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่ จึงให้ดำเนินการประชุมต่อไป

ต่อมาได้มีการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และโดยที่มีข้อขัดข้องในระหว่างการประชุม อุปนายกสภามหาวิทยาลัยจึงได้สั่งปิดการประชุม หลังจากนั้นกรรมการสภามหาวิทยาลัยบางส่วนได้ขอให้เลขานุการสภามหาวิทยาลัยเรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ซึ่งในวันดังกล่าวมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาประชุมไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงไม่สามารถประชุมได้ ต่อมาเลขานุการสภามหาวิทยาลัยซึ่งได้รับมอบหมายจากรักษาราชการแทนอธิการบดีจึงได้เรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๒)/๒๕๕๖ ในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยในหนังสือนัดประชุมได้ระบุเนื้อหาไว้โดยสรุปว่า ตามที่กำหนดให้มีการประชุม

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ แต่ไม่สามารถจัดประชุมได้ เนื่องจากมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาประชุมไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงขอให้มาร่วมประชุมในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และหากการประชุมครั้งหลังนี้ มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดให้ถือว่า เป็นองค์ประชุมตามที่กฎหมายกำหนด โดยความในหนังสือนัดประชุมดังกล่าวประสงค์ให้การประชุม สภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๒)/๒๕๕๖ ในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ มีผลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๑๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยออกเป็นห้ากลุ่ม คือ นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่ง บริหาร กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และกรรมการ สภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยภายหลังจากที่ได้มีการแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณีชุดปัจจุบันให้ดำรงตำแหน่งโดยครบถ้วนแล้ว ปรากฏว่ามีตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยบางตำแหน่งว่างลงซึ่งอาจมีผลทำให้องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย ขาดความสมบูรณ์ โดยในกรณีของนายกสภามหาวิทยาลัย มีอุปนายกสภามหาวิทยาลัยปฏิบัติหน้าที่แทน

^๑มาตรา ๑๖ ให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานสภาคณาจารย์ และข้าราชการ และประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่อ อย่างเป็นทางการอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และมีผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๓)

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบเอ็ดคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตาม (๒) (๓) และ (๔) ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องมาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กฎหมาย การงบประมาณและการเงิน การบริหารงานบุคคล การปกครอง ส่วนท้องถิ่น การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และด้านอื่น ๆ ตามที่สภามหาวิทยาลัยเห็นสมควร ในจำนวนนี้ ให้แต่งตั้งจากบุคคลในเขตพื้นที่บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่ง ซึ่งมีใช้กรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๓) เป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของอธิการบดี

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก สภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัยเมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการ สภามหาวิทยาลัยตาม (๓) (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ตามบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว ส่วนตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งนั้น เนื่องจากการกำหนดที่มาจากการดำรงตำแหน่ง แม้ว่าในขณะนั้นจะมีผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่หรือไม่ก็ตาม แต่ตำแหน่งก็ยังคงมีอยู่ จึงไม่มีผลให้ขาดองค์ประกอบในส่วนนี้แต่อย่างใด และสำหรับกรณีที่ตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหารและกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำได้ว่างลง แต่ยังคงมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกลุ่มนั้น ๆ เหลืออยู่มิได้ขาดจำนวนไปเสียทั้งหมด กรณีจึงต้องถือว่ายังคงมีองค์ประกอบของกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้อยู่ ดังนั้น ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ สภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีจึงมีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖^๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ

ประเด็นที่สอง องค์ประชุมของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ ขอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ เห็นว่า การพิจารณาองค์ประชุมของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จะต้องพิจารณาตามความในมาตรา ๑๙^๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ที่บัญญัติให้การประชุมสภามหาวิทยาลัยเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ซึ่งข้อ ๑๑^๔ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ว่าด้วย การประชุมสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดว่า ในการประชุมต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม โดยเมื่อพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ แล้ว เห็นได้ว่า สภามหาวิทยาลัยจะต้องมีจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั้งสิ้น ๒๓ คน แต่ต่อมาจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยลดลงเนื่องจากนายกรรมการสภามหาวิทยาลัยลาออก อธิการบดีพ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยเสียชีวิต ๑ คน และถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรงปลดออกจากราชการอีก ๓ คน ซึ่งเมื่อพิจารณาความในมาตรา ๑๗ วรรคสี่^๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ที่กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่และให้มีอำนาจและปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ ต่อไปได้แล้ว จึงเห็นว่า ในขณะนั้นสภามหาวิทยาลัยประกอบไปด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน ๑๗ คน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาประชุมทั้งสิ้น ๑๑ คน จึงเป็นกรณีที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั้งหมดเท่าที่มีอยู่แล้ว ดังนั้น องค์ประชุม

^๒โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๓มาตรา ๑๙ การประชุมสภามหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

^๔ข้อ ๑๑ ในการประชุมต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

^๕มาตรา ๑๗

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่นายกรรมการสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) หรือ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และได้มีการดำเนินการให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าที่วาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้ผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้ ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่ มีอำนาจและปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ ต่อไป

ฯลฯ

ฯลฯ

ของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ จึงเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ประเด็นที่สาม การเรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่พิเศษ (๒)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ว่าด้วย การประชุมสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๗ และสามารถนำมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้กับการประชุมในวันดังกล่าวได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า ข้อ ๗^๖ ข้อ ๘^๗ และข้อ ๙^๘ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ว่าด้วย การประชุมสภามหาวิทยาลัยฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยไว้ โดยในกรณีปกติสภามหาวิทยาลัยจะจัดให้มีการประชุมสภามหาวิทยาลัยอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง หรือตามกำหนดที่สภามหาวิทยาลัยได้มีมติไว้ แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ถ้านายกสภามหาวิทยาลัยเห็นสมควรก็ให้เรียกประชุมเป็นกรณีพิเศษได้ หรือหากกรรมการสภามหาวิทยาลัยตั้งแต่หนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดร้องขอให้สภามหาวิทยาลัยประชุมเพื่อกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ให้เรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยภายในเจ็ดวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับการร้องขอ โดยในการเรียกประชุมจะมีเลขานุการสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ทำหน้าที่นัดประชุมตามมติสภามหาวิทยาลัยหรือตามคำสั่งของนายกสภามหาวิทยาลัย จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าการเรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยจะต้องเป็นไปตามมติสภามหาวิทยาลัยหรือตามคำสั่งของนายกสภามหาวิทยาลัยเท่านั้น

เมื่อข้อเท็จจริงในกรณีนี้ปรากฏว่า เลขานุการสภามหาวิทยาลัยได้เรียกประชุมสภามหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยไม่มีมติสภามหาวิทยาลัยหรือคำสั่งของนายกสภามหาวิทยาลัยให้เรียกประชุมแต่อย่างใด ซึ่งเมื่อได้พิจารณาแล้วว่า การเรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยจะต้องเป็นไปตามมติสภามหาวิทยาลัยหรือตามคำสั่งของนายกสภามหาวิทยาลัยเท่านั้น เลขานุการสภามหาวิทยาลัยจึงไม่มีอำนาจเรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยเองแต่อย่างใด และเมื่อการเรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยครั้งแรกในวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เป็นการเรียกประชุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว กรณีจึงไม่อาจนับ

^๖ข้อ ๗ เลขานุการสภามหาวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) นัดประชุมสภามหาวิทยาลัย ตามมติสภามหาวิทยาลัย หรือคำสั่งของนายกสภามหาวิทยาลัย
- (๒) จัดทำรายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัย
- (๓) แจกมติสภามหาวิทยาลัยไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (๔) รับผิดชอบเอกสารการประชุมสภามหาวิทยาลัย
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือสภามหาวิทยาลัยมอบหมาย
- (๖) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

^๗ข้อ ๘ การประชุมให้มียกเว้นอย่างน้อยเดือนละ หนึ่งครั้ง หรือตามกำหนดที่สภามหาวิทยาลัยได้มีมติไว้ แต่ประธานจะสั่งงดการประชุมครั้งใดก็ได้เมื่อเห็นว่าไม่มีเรื่องที่สมควรจะมาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ถ้าประธานเห็นสมควรเรียกประชุมเป็นพิเศษให้เรียกประชุมได้

^๘ข้อ ๙ ถ้ากรรมการตั้งแต่หนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดร้องขอให้สภามหาวิทยาลัยประชุมเพื่อกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้เรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยภายในเจ็ดวัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับการร้องขอ

องค์ประชุมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มาประชุมครั้งที่สองในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยให้ถือว่าหากมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดจะเป็นองค์ประชุมได้ตามบทบัญญัติของมาตรา ๗๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ แต่อย่างไรก็ดี ดังนั้น การเรียกประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๒)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ จึงเป็นการเรียกประชุมที่ไม่เป็นไปตาม ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ว่าด้วย การประชุมสภามหาวิทยาลัยฯ และไม่สามารถ นำมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้กับการประชุม ในวันดังกล่าวได้

(นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤศจิกายน ๒๕๕๖

^๔มาตรา ๗๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสอง การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการ มาประชุมอย่างน้อยถึงหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือคำสั่งที่จัดให้มี คณะกรรมการชุดนั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีมีกรรมการครบที่จะเป็นองค์ประชุมได้ แต่การพิจารณาเรื่องใดถ้าต้องเลื่อนมา เพราะไม่ครบองค์ประชุม ถ้าเป็นการประชุมของคณะกรรมการซึ่งมีใช้คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท หากได้มีการ นัดประชุมเรื่องนั้นอีกภายในสิบสี่วันนับแต่วันนัดประชุมที่เลื่อนมา และการประชุมครั้งหลังนี้มีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม แต่ทั้งนี้ต้องระบุนามประสงค์ ให้เกิดผลตามบทบัญญัตินี้ไว้ในหนังสือนัดประชุมด้วย